

پیوست (۱) - فرم خلاصه کارگاه و یا نشست علمی

عنوان: مدیریت پسماند در کسب و کارهای کشاورزی
ارایه دهنده(گان):

دکتر مهرناز بنی‌اعمام - دکتر علی اکبر باغستانی

اعضای هیات علمی موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

تاریخ ارایه: یکشنبه ۱۳۹۸/۴/۲

چکیده

بر پایه گزارش سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد حدود ۳۰ درصد از محصولات کشاورزی در مراحل مختلف کاشت، داشت، برداشت، و پس از برداشت، حمل‌ونقل، فرآوری، بسته‌بندی، توزیع و مصرف به هدر می‌روند. از این رو مدیریت یکپارچه پسماندهای کشاورزی امری ضروری است. در این مسیر، تمرکز بر سه رهیافت کاهش، استفاده مجدد و بازیافت (3R)، اهمیت بسیاری پیدا می‌کند. اما استفاده نکردن از کالاهای غیرقابل بازیافت (Refuse non-recyclable products) نیز به عنوان رهیافت جدید (4R) مطرح است. دوره آموزشی الکترونیکی مدیریت پسماند در کسب و کارهای کشاورزی، ششم تا نهم آذرماه ۱۳۹۷، توسط سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) با حضور برخط شرکت‌کنندگانی از کشورهای بنگلادش، هندوستان، نپال، پاکستان، سربلانکا و ۲۴ شرکت‌کننده از جمهوری اسلامی ایران در محل سازمان ملی بهره‌وری ایران برگزار شده است. ارائه ۸ سخنرانی علمی در دو روز و یک روز بازدید میدانی (دامپروری صالحی-صفاری در جاده ورامین-پیشوا) از اجزاء کلی این دوره بوده است. ارتقای درک شرکت‌کنندگان از روندهای اخیر و رهیافت‌های نوآورانه در مدیریت پسماندهای کشاورزی، ایجاد دانش جدید درباره‌ی مدیریت نوآورانه پسماند کشاورزی و تکنیک‌های حل خلاقانه مساله، شامل توسعه ارزش افزوده از پسماندهای کشاورزی و غذایی با هدف افزایش منافع کسب‌وکارهای وابسته به کشاورزی، تشویق اقدامات مناسبتر برای مدیریت پسماند کشاورزی (AWM) از طریق بهبود آگاهی‌ها درباره‌ی تولید و مصرف پایدار در فعالیتهای کشاورزی از اهداف این دوره بوده است. آشنایی با برخی تجربیات کشورهای آسیایی شرکت‌کننده در حوزه مدیریت پسماند کشاورزی، آشنایی تکنیکی و فنی با برخی از روش‌های مدیریت پسماند، فراهم آوردن امکان هم‌افزایی میان اجزای حاکمیتی مرتبط با بخش کشاورزی و برخی فعالان میدانی از مزایای شرکت در این دوره بوده است. ضایعات و پسماندهای کشاورزی معمولاً در محل تولید تجمع پیدا کرده و به همان شکل اولیه قابل استفاده یا حمل و نقل نبوده و به راحتی فاسد شده و بایستی معدوم یا دفن شوند. اما در صورت فرآوری مناسب، تبدیل به محصولات ارزشمند، ماندگار و قابل استفاده شده و علاوه بر آن قابلیت انتقال به مکان‌های دیگر جهت استفاده در تغذیه دام و طیور یا آبزیان را خواهند داشت. راه‌های مختلفی برای بهبود کیفیت، فرآوری و قابل استفاده کردن ضایعات و پسماندهای کشاورزی وجود دارد که مهمترین آنها شامل: شستشو دادن، خشک کردن یا حرارت دادن، غنی سازی با مواد مکمل، سیلو کردن، مخلوط کردن (با مواد باکیفیت تر یا با یکدیگر)، پختن و ضدعفونی کردن محصول پیشنهاد شده است.